

t Lakota v Rusiji. Po celem svetu se se že pričeli nabirati prispevki za stradalajoče ljudstvo v Rusiji. V pokrajinah, kjer primanjkuje živil, so le toš vseh izvanredne suše pridelali komaj 10-15% srednjega letnega pridelka. Prebivalstvo teh pokrajin šteje 18 milijonov duš. Stradalajoče ljudstvo se seš v Sibirijo in v zapadni del Rusije. Na zapadu je ta ljudski naval prišel že do mesta Smolensk. Vojaštvo ni v stanju ustaviti tega ljudskega drvenja. Res je sicer, da je že v prejšnjih letih večkrat vladala lakota v nekaterih delih Rusije, toda vlada je vselej ukrepila vse potrebno, da ljudstvo v "sedmih suhih letih" ni glado umiralo. Kmetje sedaj skrivajo in zakopava jo živila, da se jim ne zaplenijo. Sedanje nesreče, ki je zadela ruski narod, je kriva sedanja nesrečna boljševiška vlada.

t Lov s pomočjo strojnih pušk. Za časa vojne so postali v Mezopotamiji pohodi na gazele zelo priljubljeni. Uprizorjali so te pohode s pomočjo avtomobilov in strojnih pušk. Z lovom na omenjeno divjačino so angleški vojaki odpomogli pomanjkanju mesa. Ker preti popolno uničenje te plemenite divjačine, je angleški komisar prepovedal lov na gazele.

Jareninski Orel ponovi na splošno željo, dne 15. avgusta, uprizoritev "Krivoprišežnika". Po igri zabava pri g. Ovišku. Pridite v obilnem številu!

Narodno gospodarstvo. Za vinski izvoz.

Velika ovira za izvoz naših vin je zloška prevoznina na naših železniceh. Uvedba minimalnih tarifov na železnici in parobrodih bi zelo pospešila prodajo naših vin v inozemstvo, ker bi blago prišlo ceneje v roke odjemalca. Tudi tisto dolgovozno in mučno postopanje s prazno vinsko posodo, ki pride iz inozemstva, da se tukaj napolni in zopet izvozi, bi moralo prenehati. V drugi napredni vinorodnih državah se taka posoda ne zadržuje, niti se obremenjuje s kavečjo. Tam se prazna posoda na obmejni postaji zigosja in z žigom zaznamovana posoda gre zopet neovirano nazaj čez mejo.

Ceravno bi znižani železniški tarifi in prosta manipulacija s posodo koristila tudi trgovcem, bi bilo vendar dobro, ako bi se podjetnim vinskim trgovcem še dala neka posebna nagrada od države za izvoz vin v inozemstvo, kakor je to nekoč storila Avstrija pri izvozu sladkorja. Nikdar ne smemo pozabiti, da ima Jugoslavija v dobrih letih nad dva milijona hl vina za izvoz in da bo davčna moč naših vinogradnikov občutno padla za državo, kakor hitro se pridelano vino ne bi več dalo razpečati po primerni ceni.

Zato je naš odbornik Kmetijske družbe g. Rob. Košar stavil pri zadnji seji glavnega odbora naslednji sprejeti predlog:

"Kmetijska družba za Slovenijo sklene naprositi vlado, da najdalje do prihodnje trgovine dovoli:

1. Znižanje železniških tarifov za prevoznino vina v Jugoslaviji.
2. Prosti uvoz in izvoz vinske posode, ki pride iz inozemstva v Jugoslavijo v svrhu polnjenja.

3. Prvemu vinskemu trgovcu, ki izkaže, da je v letu 1922 izvozil 10 ti-soč hl vina v inozemstvo se naj rečeno-čira primeren del izplačane prevoznine."

Vinski promet

in vinogradništvo v Jugoslaviji je naslov članka, ki je izšel v dunajskem listu "Neue Wein-Zeitung" št. 30 in v katerem se jugoslovanski dopisnik A. P. prav energično in hvalevredno zavzema za izvoz naših vin v Nemško Avstrijo, kamor je šla do leta 1919 večina tega blaga. "Kam pa naj izvažamo?" vpraša člankar, "ali morda v Avstralijo?", ko stojimo pred polomom našega vinogradništva, ako imamo samo dve dobri vinski letini.

Po ugotovitvi dejstva, da je vlada s svojo visoko izvozno carino 1. 1919 uničila naš vinski izvoz v Avstrijo, kar povzročila vinogradnikom več sto milijonov škode, preide omenjeni dopisnik na vzroke visokih cen naših

vin, ki teče v previsoki prevoznini na železnicah, v izredno visokih cenah vseh potrebščin za gorice (žveplo, galico, stroji itd.), za hrano in obleko delavcev, v visokih davkih, ki ne pridejo v prid vinogradnikom, ampak so se porabili za nakup turskih glasov itd. Visokih vinskih cen niso krivi — posestniki, ampak slabe razmere.

Konečno vzklikne: "Ker je posameznik brez moči, bi bila dolžnost vinskih organizacij države, da odstrani vse nedostatke, kajti zadnji čas je, da se odvrne polom od jugoslovanskega vinogradništva. V teku zadnjih dveh in pol let se je izgubilo na stotine milijonov narodnega premoženja. Vendar se ni prepoznalo, ako bi hoteli odločujoči faktorji rešiti v zadnji uri ogroženo vinogradništvo Jugoslavije. Ako pa ne čutijo v sebi te moči, naj takoj naredijo prostor — boljšim glavam. Tudi na polju našega vinogradništva se jasni! S takim delovanjem kakor dosedaj, ne pridemo naprej."

g Razvoj grozdja. Dne 1. avgusta t. l. se je ugotovilo, da ima en grozd male graševine na Portalis 1902 v Mariboru 111 jagod in da tehta 44 gramov. Ena jagoda tehtala povprečno 0,3 gramov. Jagode vsebujejo 3,27 utežnih odstotkov svobodnih kislin, izračunjenih kot vinska kislina. V 100 cc soka je 4,29 gramov svobodnih kislin izračunjenih kot vinska kislina. Zavod bo dne 1. in 15. septembra zopet preiskal grozdje te vrste in bo o sestavi poročal v časopisu, da si bodo interesi ti pravočasno lahko preočili, v kakem stanju se nahaja sedaj zorenje na sili trti. — Drž. kmetijski kemični zavod v Mariboru.

g Cena živini neprenehoma pada, v mesnicah pa se cene mesa se niso znižale. Kako to? Ali so zopet krivi živinorejci, da morajo meščani in fabriški delavci jesti tako drago meso? Zdaj se vidi, kdo je kriv: gospodje, ki vedno kričijo, da kmet in vinčar tako drago tržijo svojo živino. Kozla za vinarja, volka za ovčarja, mesarja pa za — ministra, potem bo že slo gospodarstvo naprej.

g Cene mesa je komisija za določevanje cen določila takole: volovsko I. vrste 18-20 K, drugo goveje meso 14-16 K, teletina 10-12 K 1 kg. Mesarji grozijo s štrajkom. — Na živinskem trgu v torek, 9. avgusta v Mariboru so plačevali krave in telce po 5-7 K žive teže.

g Sejmsko poročilo. Na mariborski svinjski sejm dne 5. avgusta 1921 se je pripeljalo 63 prašičev in 4 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6 do 8 tednov stari komad od 350-400 kron, do treh mesecev stari komad od 600-800 kron, do 6 mesecev stari, komad od 800-1100 kron, plemenske svine 1 kg žive teže 26-28 kron, polpitane za zakol 1 kg žive teže 28-30 K. Koze so bile od 180-200 kron komad. Ker je bil na predan dež, je prišlo toliko kupcev, da so vse pokupili.

g Seno plačujejo: sladko 450 do 550 K, kisló 400-500 K 100 kg, slado 150-250 K.

g Cene za žito. V Somboru je popraševanje po žitu zelo živahno. Pšenico prodajajo po 930-940 K meterski stot, koruzo po 660-670 K, ječmen po 670-700 K in oves po 560-570 K meterski stot. V Sidu so cene za žito nekoliko nižje, kajti pšenico prodajajo po 920-930 K za met. stot, koruzo po 620-630 K, ječmen po 620-650 in oves po 550-560 K meterski stot. Zlasti po ovsu je popraševanje zelo živahno.

g Hmelj. Zatec, dne 4. avgusta 1921. Hmeljno povpraševanje, hmelj, leta 1920 se plačuje po 4000-4200 K za 50 kg, starejši letniki pa po 1900 do 2000 K za 50 kg, cene rastejo. (Navedene cene veljajo za žateški umelj).

g Hmelj. Zatec, dne 5. avgusta. (Uradno poročilo Saveza hmeljarskih društev.) Vobče se lahko reče, da se je stanje hmeljskih nasadov pri nas poslabšalo: vsled tega so cene tako poskočile. Cena žateckemu hmelju iz leta 1920 je od 4000 do 4250 K za 50 kg, za hmelj iz prejšnjih let se plačuje od 1500 do 2000 K za 50 kg. Sploh pa sedaj nihče ne prodaja, nego vsak čaka še na zvišanje cen. Akr v kratkem času ne pride do izdatnega deža, se bo ovetje, katero misli prehajati v kobule, posušilo in odparilo, in potem ni izključeno, da bodo nekateri tukajšnji okolishi brez vsakega pridel-

ka. Konečno razpoloženje je mirno, pa zelo čvrsto, cene rastejo. — Zatec, 8. avgusta. Nekateri večji hmeljarji se se večeraj zmenili, da bodo letos plačevali za obiranje enega škafa hmelja po 3 K in dajali bodo tudi običajno hrano; brez hrane pa najmanj po 4 K od škafa. Nekateri naši hmeljarji se čudaki — predprodali so hmelj po 50-70 K za 1 kg in letošnji pridelek pa po komaj 100 K; ves poduk in vso prizadevanje Hmeljarkega društva je za manj. Zalibog!

g Cene jekla so v Ameriki zopet padle za 3-10 dolarjev pri toni (1000 kg). Amerika ne ve kam s svojim preobilim blagom, pri nas pa je zaradi slabe valute vsak uvoz skoraj popolnoma nemogoč.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 163-164 naših kron, za 100 avstrijskih kron je plačati 16% naših kron, za 100 nemških mark 208-210 in za 100 laskih lir 722-728 jugoslov. kron.

Dopisi.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnji Orel priredi v nedeljo, dne 21. t. m. veliko ljudsko veselico z javnim naslopom na vrtu g. Alojza Dolinšek. Vprizori tudi dve gledališki predstavi. Pridite! — Odbor.

Velika Nedelja. Tukajšnja Mlad. in Dekliška Marijina družba obhaja 20letnico svojega obstanka dne 15. avgusta, na praznik Vnebovzetja Device Marije. Pred praznikom bodo tridnevne duhovne vaje za mladino, vodil in bo g. kharist Tumpce iz Ljubljane. Na praznik sam zjutraj ob šestih generalno sv. obhajilo mladine, ob devetih velika procesija organizirane mladine in tudi iz sosednih župnij, ob desetih sv. maša, potem tabor zunaj cerkve, popoldne pa dve gledališki predstavi.

Sv. Jurij ob Taboru. Dobroznani dopisnik se je razmahnil v "Kmetijski listu" z njemu lastnimi neslanostmi na naše ugledne in zaslužne moze, ki so v najhujšem času obilno pokazali svoje vrline in nesebično, pravično delavnost v prid občinstva. Steli bi si v ponos, ko bi imeli še danes take pošteništve za župane kot je bil gosp. Alojz Lesjak, ki pač v svojem uradovanju ni poznal prav nobene strahakarške strasti, kakor smo morali to žal pozneje čutiti. Vprašanje je še ali bi potrdili mi za njegove sluge ova naša "diktatorja", ki sta se z lastnima glasovi na to mesto vsilila. Kar se pa tiče posurovelih očitanih na našega občespoštovanega trgovca, ki ga "prijatelj" laskavo imenuje "sladkega Makselna" pa povemo, da smo ga hoteli imeti v občinski odbor, čeravno se je branil. Nismo pozabili na njegovo dosledno vestnost kot aprovizator in dobro razumno čilne njegove uslužnosti, ki jih je užival občinstvo zlasti med vojako. Dopisnik naj pomni, da njegov surovi napad tudi njegovi somišljeniki obsojajo, ter da se jih mnogo s studom obzrača od njega. Dobro tudi pomnimo, kdo je med vojno kar na debelo odiral naše posestnike ter pripeljal po vrednili in debelih smrekah in kostanjih do blagostanja, ob katerem se danes kosati in komandira nekaj prevaranili naših mož in si domišluje, da bi morali radi njegove vzvišenosti vsi Sentjurčani pred njim na tleh ležati. Kar zadeva aprovizacijo, potem, ko je moral prevzeti bivši gospod garent, se nismo pozabili, da smo potem sladkor ali moko — kar se nam je baje preje vsiljevalo — menda komaj vsake kvatre po enkrat malo videli in da se je s strankami ob razdelitvah čisto nečisto postopalo. Vemo, kdo je bil tisti, ki se je drznil ponujati našemu župniku 10.000 K nagrade, da bi mu pomagali do Rajerčevega posestva. Daj mu jli seveda ni bilo treba, ker je bil njegov nečeden poizkus resno zavrnjen; vse-kakor se pa mora dotičnik svoje masetarije sramovati vsaj danes, ko se imenuje že kar sam za "gospoda". Vi vsi pošteni Sentjurčani pa sodite! — Upazovalci.

Sv. Jurij ob Taboru. Smoletova hiša v Crnemorlu je že zopet utrpela silno boleš nad prerano izgubo zveste Marijine hčerke, preblage Cilike, ki je bila vzor plemenitosti. Za njo ne žaluje samo ožja družina, temveč vsi, ki smo je kot takšno spoštovali. Nismo se pozabili občespoštovanega, resnicoljubnega, trdnega gospodarja, o-

četa Smoletovega, ki smo ga morali iz ročiti hladnemu grobu lani na 1. majnika. Teško ga pogrešamo vsi občani. Bil je večletni odbornik okrajnega zastopa, občinski svetovalec itd. Koj ob začetku prekrute vojne pa je postal žrtev našega osvobođenja tudi mlajši sin Ivan, kot ljubljenece cele družine ter sosesčine. Smoletovi hiši naše obče so-zalje!

St. Janz pri Velenju. Zadnje obč. volitve, pri katerih je dobila naša KZ 10, samostojneži pa skupno s socijalnimi demokrati 6 odbornikov, so bile izvršene in v nedeljo, dne 14. avgusta, se vrše nove volitve. Tokrat nastopijo tri stranke in sicer naša krščanska K. Z in dve protikrščanski: socijaldemokratska in Samostojna. Vrhunec agitacije pa smo dosegli menda v nedeljo, dne 7. avgusta, ko so se vršili po sv. maši ob enem in skoraj na istem prostoru kar trije shodi. Na shodu K. Z, ki je bil sijajno obiskan od najuglednejših posestnikov, mladeničev, žen in deklet cele župnije, je govoril naš poslanec Pušenjak, ki nam je mirno, priprosto in stvarno razložil sedanj. politični položaj, orisal delo poslancov naše KZ, pojasnil razna gospodarska vprašanja ter očrtal važnost občinskih volitev. Poslušalci so pazljivo in z velikim navdušenjem sledili njegovim izvajanjem. — Istočasno je imel shod samostojni poslanec Joža Drofenik, ki je kričal in se napačal, da so kar sline letele krog njega, kakor da bi imeli tu pred seboj same gluhe poslušalce, katerih je bilo po dvakratnem natančnem šteju za otroci vredno ravno 28, nič več in nič manj. Kakšni so bili ti "dični" poslušalci, o tem ni treba pisati nobene besede; videli smo jih vsi in poznamo jih dobro. Čudimo se samo, kako je v to čedno, pisano družbo zašel tudi posestnik Franc Delakorda. Njegova nekdanja ugledna, vzorno krščanska hiša izgublja bolj in bolj ves svoj ugled in res naravnost sramota je za njega in njegovo hišo, da se da voditi od brezverskega, brezposelnega pohajkača ter od v najlepši moški dobi in pri krepkem zdravju vpokojenega železničarja, ki vleče za svojo braudelnost lepe tisočake nezasluzene pokojnine. Kaj vse je navezal Drofenik svojim vernim backom, vsled njegovega strašanskega kričanja sploh ni bilo mogoče razumeti; slišali pa smo v vsakem drugem stavku čedne besede: farji, klerikalei, hinavci, svetohlini i. t. d. Ko se je Drofenik dovolj nakričal in mu je zmanjkalo sape, tedaj je nastopil pred istimi poslušalci in na istem mestu socijaldemokratski govornik, ki je skakal, kakor da bi bil iz gumilastike ter mlatil z rokami okrog sebe, da je bila velika nevarnost, da Lode zdaj in zdaj dobi ta ali oni poslušalec "eno okol ušes." Ko se je tudi ta dovolj naskakal in upelal in je samostojni Drofenik med tem zopet prišel do sape, je še enkrat povzel besedo, ter menda razložil svojim vernikom, pod katerimi pogoji so samostojni poslanci glasovali za centralistično ustavo in prodali avtonomijo razkosane Slovenije. To so storili pod pogojem: 1. da po stane njihov vodja dr. Vošnjak poslanik v inozemstvu (Praga); 2. da dobijo naštetih kar na roko malenkostnih 200 milijonov K; 3. da se dovoli svobodni izvoz živine iz Slovenije in 1. da pridejo trije "lačni" samostojneži k polnim jaslim pri pokrajinski vladi. Kako so si samostojneži tistih 200 milijonov K med seboj razdelili, tega seveda Drofenik ni povedal; tudi je iz previdnosti zamolčal, da so ga njegovi sorojaki v St. Juriju ob južni žel. na kolodvoru skoraj pošteno "namlatili", ker je trdil, da je živina še sedaj preražana in da dobijo kmetje še preveč zanj; ravnotako ni povedal, kako nesramno je v Beogradu v zbornici la-gal o nekaterih slovenskih duhovni-tih in da se do danes ni teh laži pre-klical kljub temu, da so ga dotični duhovniki javno v časopisih s svojim podpisom imenovali lažnjivca itd. Vse-ga tega Drofenik ni povedal, zakaj ne. Je že vedel, vemo pa tudi mi. Tako je klaverno končala samostojno-socijaldemokratska komedija brez kake večje nesreče, če izvzamemo neprimliko, da je vsled prenapornega kričanja gospoda Drofeniku parkrat zmanjkalo sape in da je moral celo v sredi njegovega govorniškega zabavljanja in psovanja na stopiti socijaldemokratski govornik. — Tisti pa, katerim se še sedaj niso od-